MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Marzu, 2004

Citazzjoni Numru. 529/2002/1

Stefano *sive* Stefan Galdes

vs

Paulina *sive* Pauline Galdes

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-attur Stefano Galdes u l-konvenuta Paulina Galdes izzewgu fil-15 ta’ Gunju 1990 kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg anness u mmarkat bhala Dok “SG1”.

Illi l-partijiet isseparaw legalment permezz ta’ kuntratt datat ghaxra (10) ta’ Novembru 1998 (atti Nutar Dr. Nicholas Vella);

Illi l-kunsens tal-attur ghaz-zwieg imsemmi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenuta li mix-xorta taghha fixklet serjament il-hajja mizzewga kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi l-kunsens tal-konvenuta ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha jew b'anomalija serja illi ghamlitha mpossibbli ghall-konvenuta illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi l-kunsens tal-konvenuta ghal dan iz-zwieg inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg inkiseb bi vjolenza, sew fizika sew morali, jew biza'.

Illi l-istess attur talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-partijiet tal-15 ta' Gunju 1990 fuq imsemmi hu null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta li hi minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuta tat-2 ta' Dicembru 2002 a fol. 11 fejn gie eccepit:-

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt *stante* illi ma jezistu l-ebda elementi sipulati fil-ligi li jaghtu lok ghall-annullament taz-zwieg tal-partijiet kif se jkun pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost fl-ipotesi li l-fatti kif dedotti fic-citazzjoni odjerna jirrizultaw, huma attribwibbli esklussivament lill-attur, u ghalhekk, l-eccipjenti qed thalli ghall-gudizzju ta' din l-Onorabbli Qorti apprezzament ahjar tac-cirkostanzi tal-kawza odjerna.

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuta a fol. 12 u 13 tal-process.

Rat il-verbal tal-5 ta' Dicembru 2002 fejn inghata digriet affidavit lill-attur b'terminu ta' sittin (60) gurnata.

Rat in-nota tal-konvenuta datata 4 ta' Marzu 2003 li permezz taghha qed tirtira l-ewwel eccezzjoni pprezentata fit-2 ta' Dicembru 2002.

Rat iz-zewg noti tal-attur datati 11 ta' Marzu 2003 fejn permezz ta' wahda esebixxa l-affidavits ta' Roberta Buhagiar, Romina Tabone, Marina Bonello, Jennifer Schembri, Mark Schembri, Brian Busuttil, u Rose Galdes, filwaqt li permezz tal-ohra esebixxa zewg ittri.

Rat iz-zewg noti tal-attur tal-20 ta' Marzu 2003 fejn b'wahda pprezenta l-affidavit tieghu stess u ta' Mary Anne Cachia, filwaqt li permezz tal-ohra pprezenat dikjarazzjoni halli tigi notikata lill-kontro-parti skond il-ligi.

Rat il-verbali tal-10 t'April 2003 u tat-28 ta' Mejju 2003 fejn deher biss l-attur assistit minn Dr. Ilona Debono u l-kawza giet differita ghat-30 ta' Marzu 2004 ghas-sentenza.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attur qed jitlob li z-zwieg celebrat fid-29 ta’ Awissu 1999 jigi dikjarat null u bla effett *ai termini* tas-**sub-incizi (a), (c), (d), u (f) tal-Artikolu 19(1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta’ Malta**.

Illi **l-artikolu 19 (1) (a) (c) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** jinqraw hekk kif gej:-

Artikolu 19 (1*)* *“B’zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta’ dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(a) *“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bi vjolenza, sew fizika sew morali, jew biza’”;*

(c) *“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-parti l-ohra li tista’ mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga”;*

(d) *“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b’anolomija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg”.*

(f) *“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg”*.

Illi l-Qorti sejra tghaddi biex tezamina n-nullita’ taz-zwieg *o meno* taht dawn l-artikoli separatament, u fl-ewwel lok, taht **l-artikolu 19 (1) (a) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** li jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens inkiseb bi vjolenza, sew fizika sew morali, jew biza’.

Illi din il-Qorti fil-kawza fl-ismijiet **“Lorenza *sive* Laura Muscat xebba Borg vs Av. Dr. Paul Micallef u P.L. John Privitera noe.”** (Prim’ Awla - 17 ta’ Frar 1988), qalet illi sabiex zwieg ikun invalidat fuq din il-premessa, u cjoe’ **artikolu 19(1) (a)**, il-biza’ jrid jkun ta’ certu gravita’,

pero' jista' jkun assolut jew relattiv. Il-biza' tkun assoluta meta tkun tant gravi illi ggieghel bniedem normali jibza' tant illi jidhol fiz-zwieg kontra l-volonta` tieghu. Ezempji ta' dan hu meta jkun hemm theddid ta' qtil. Il-biza' tkun relattiva meta tkun tali li jekk imposta fuq persuna timida jirrizulta f'biza' li hija relattivament gravi u dan ghaliex kollox jiddependi fuq il-karattru tal-istess persuna.

Illi fil-kaz **"Tanya Curmi vs Charles Curmi**, (Prim' Awla tal-Qorti Civili deciza fit-18 ta' Mejju 1988), il-Qorti qalet illi *"in order to be considered as a vice of consent, regard must be had not only to the gravity of such fear, but also to the character and condition of the person subjected to the fear".*

Illi pero', kif isostnu l-awturi ***L. Wrenn**,* u **Brown R.** *"there must also be some objective gravity that is at least prudently feared."* Ghalkemm wiehed irid iqis biza' b'mod soggettiv, ma jistax jigi minsi l-aspett oggettiv tal-gravita' tal-biza' li dejjem fl-ahhar mill-ahhar ghandu jittiehed bhala test decisiv.

Illi sabiex wiehed jasal ghal definizzjoni ta' biza' xieraq li wiehed jirreferi ghal dak li gie msemmi fid-decizjoni **"Mary Lourdes Spiteri vs Christian *sive* Cristino Spiteri",** P.A. (F.D.) fis-6 ta' Lulju 1993), fejn il-Qorti qalet hekk:-

"Ghal dak li jirrigwarda l-biza' din tista' tigi definita fi trepidazzjoni jew eccitament kbir fil-mohh li jigi kawzat minn xi ncident jew haga kemm ta' dak il-hin, kemm minn haga li tista' tigri fil-futur. Dan it-tahwid fil-mohh irid ikun tali li jaffettwa l-mohh ta' min qieghed jaghti l-kunsens u li jaghtih biex jevita dak li qieghed jigrilu jew dak li jista' jigrilu".

Illi fil-kawza **"Josephine Drew xebba Cutajar vs Dr. Thomas Abela u P.L. Charles Vassallo noe."** (P.A. (F.D.) fit-12 ta' Marzu 1992), il-Qorti ddefiniet biza' bhala *"dik l-offiza li titwettaq kontra l-liberta', hekk li, precizament minhabba din il-biza', 'quis cogatur ad contrahendum matrimonium".*

Illi fis-sentenza **"Mary mart Gaetano Bilocca vs Gaetano Bilocca",** (P.A. (F.D. – 16 ta' Mejju 1990) il-Qorti qalet illi biza' hija *"the effect, which force, whether physical or moral, induces in the mind of the future spouse".*

Illi l-istess inghad fil-kawza **"Joseph D'Ugo vs Rita D'Ugo"** (P.A. (F.D.) – 28 ta' Gunju 1994), fejn il-Qorti qalet hekk:-

"Il-biza' tirrizulta minn tliet elementi. Fl-ewwel lok, trid tkun gravi; fit-tieni lok, il-persuna li qed jezercitaha jrid ikun kapaci, presumevolment li jesegwixxi dak li qed jhedded li jaghmel; u fit-tielet lok, il-biza' trid tkun il-mottiv principali ghaliex il-persuna tasal li tizzewweg, biex tevita l-konsegwenzi tat-theddid".

Illi l-kaz u t-talbiet attrici ser jigu issa ezaminati fuq il-premessa bbazata fuq id-dispozizzjonijiet tal**-artikolu 19(1) (c) tal-Kap 255** u cjoe' jekk il-kunsens ta' wiehed mill-partijiet ikun inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-**artikolu 19 (1) (c)** jghid li zwieg ikun null *"jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga".* Dina d-dispozizzjoni hi kwazi identika fil-formulazzjoni taghha ghall-**Canone 1098 tal-Kodici ta' Dritt Kanoniku** vigenti u hu evidenti li d-dispozizzjoni fil-ligi taghna giet ispirata mill-istudji preparatorji u mill-abbozzi tal-Kodici Kanoniku gja' ezistenti fl-1981, cjoe' qabel ma l-imsemmi Kodici gie effettivament promulgat. Kif din il-Qorti kellha okkazjoni li tikkummenta fis-sentenza taghha tal-4 ta' Novembru 1994 fil-kawza fl-ismijiet **"Angela Spiteri xebba Selvaggi vs Joseph Spiteri"**, l-**artikolu 23 tal-Kap. 255** ma huwiex ta' ostakolu li ssir referenza ghad-dottrina u l-gurisprudenza kanonika bhala fonti ta', u ghajnuna ghall-interpretazzjoni tad-dispozizzjoni in ezami, u dan bhalma l-fatt li ligijiet ta' pajjizi ohra ma humiex parti mill-ligi ta' pajjizna ma hux ta' ostakolu li ssir referenza ghal dawk il-ligijiet u ghall-

gurisprudenza ta' dawk il-pajjizi ghall-finijiet ta' nterpretazzjoni tal-ligi domestika.

Illi l-qerq ravvizat fid-dispozizzjoni tal-**Artikolu 19 (1) (c) tal-Kap. 255** jincidi direttament fuq l-intellett ta' xi wahda mill-partijiet fiz-zwieg u ndirettament fuq il-volonta' tal-persuna ngannata. F'din id-dispozizzjoni, ghalhekk, dak li jintlaqat direttament mhux il-kunsens, izda l-intellett. Kif jispjega l-gurista ***Jose' Castano***:-

"Il dolo causa direttamente errore nell'intelletto del paziente, il quale ex errore consente. Con la particella ex vogliamo significare l'immediata causalita' dell' errore sul consenso. L'atto di consentire pero' e' atto entittivamente di volonta". *(**Il Sacremento del Matrimonio, Roma, 1992, p. 357**)*. Dan il-qerq jista' jigi kemm minn wahda mill-partijiet fiz-zwieg kif ukoll minn terza persuna. *"In definittiva, quello che conta e che il dolus abbia influsso nel consenso, cioe' che il consenso matrimoniale provenga dall' errore doloso, senza il quale il consenso non sarebbe mai stato espresso"* (op. cit. P. 358).

Illi biex tissussisti s-sitwazzjoni ravvizata fil-paragrafu in dizamina jridu jikkonkorru erba' affarijiet:-

i) il-qerq perpetrat bil-hsieb li wiehed jikseb il-kunsens tal-parti;

ii) li l-qerq ikun incida fuq il-kunsens tal-parti;

iii) li l-qerq ikun jirrigwarda xi kwalita' tal-parti l-ohra; u

iv) li din il-kwalita' tkun tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-attur isemmi wkoll l-**artikolu 19 (1) (d)** li jipprovdi li zwieg ikun null jekk *"vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg"*.

Illi b'difett serju ta' diskrezzjoni, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' li parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku. Li kieku l-legislatur irrikjeda maturita' shiha u perfetta, ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' _discretio judicii_ hu kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg.

Illi kif jispjega ***Bersini***, id-diskrezzjoni ta' gudizzju tikkonsisti f'zewg elementi distinti izda konkorrenti w interdipendenti:-

"la piena avvertenza e il deliberato consenso ... La piena avvertenza si riferisce alla sfera intellettiva, il deliberato consenso a quella volitiva. In altri termini, la discrezione di giudizio comprende la maturita' di giudizio e la maturita' affettiva…. La maturita' di giudizio comporta una conoscenza critica proporzionata all'atto da compiere, agli oblighi essenziali da assumersi e ai doveri cognugali che ne derivano proiettati nel futuro. La maturita' affettiva comporta generalmente quella adequata evoluzione degli istinti, degli affetti, dei sentimenti, della emotivita' che se sono turbati o inadeguati intaccano direttamente la volonta' e possono privare della libera scelta interiore. Abbiamo cosi' una mancanza di consenso libero (immaturita' affettiva) e ponderato (immaturita' di giudizio)" ***(Bersini. F.,*** **Il Diritto Canonico Matrimoniale (Torino, 1994)**, p. 97.)

Illi l-istess awtur ikompli jispjega li *"e necessaria la discrezione non tanto per l'atto in se, al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazzione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il suo valore etico religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l'eta prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia,*

*ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrare, per qualsiasi motivo, la capacita' intellettiva e volitiva sopra descritta sia gravemente alterata o ad dirittura mancante, si dovra' ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio. "…… se il soggetto non e' in grado di superare (i) condizionamenti interiori, allora si dira' che la scelta di lui non e stata libera; In ogni caso, i nubenti debbono aver coscienza di assumere vere obbligazioni (e reciprocamente di concedere veri diritti) di creare cioe' col matrimonio un patto che vincola a un comportamento idoneo e adeguato alla specifica societa' coniugale, sia nei rigwardi dell' altra parte sia nei rigwardi della parole" (****Pompedda, MF.,*** **Incapacita' di Natura Psichica in Matrimonio Canonico: Fra Tradizione e Rinnovamento (Bologna, 1991)**, pp. 231, 233).

Illi l-awtur ***Viladrich*** *jispjega li:-*

"The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring" ***(Viladrich, P.J., Matrimonial Consent in Code of Cannon Law Annotated (Montreal, 1993)****, p. 686).*

Illi is-sub-artikolu **19 (1) (f)** wkoll gie diskuss u ezaminat fis-sentenza **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** minn din il-Qorti kif presjeduta (Cit. Nru. 1019/98/RCP – deciza fid-9 ta' Marzu 2000) u **"Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri"** (P.A. (RCP) 27 ta' Frar 2001) u a skans ta' ripetizzjoni qed issir referenza ghall-principji hemm enuncjati. Illi *inoltre* fis-sentenza **"Theresa Taguri nee` Spiteri vs Avukat Christopher Cilia et noe"** (Cit. Nru. 3130/96/NA – deciza P.A. (NA) fl-10 ta' Novembru 1999) gie ritenut illi:-

"Fl-interpretazzjoni ta' dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qorti taghna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex

necessarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttament izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta' xi parti fil-perjodu mmedjatament qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens".

Illi tal-istess portata hija s-sentenza **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Joseph Gabriel vs Dr. Georg Sapiano *nomine*"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Carmen El Shimi gja` Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (NA) 20 ta' Gunju 2000); **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (NA) 31 ta' Mejju 2000); **"Ousama William Hfez Sadallah vs Doris Dalli"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000) u **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002 Cit. Nru. 793/01/RCP).

(ii) **APPREZZAMENT TAL-PROVI.**

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-partijiet kienu zzewgu fil-15 ta' Gunju 1990 u li bhal hafna kellhom relazzjonijiet intimi qabel iz-zwieg bejniethom, u dan wassal sabiex il-konvenuta kienet harget tqila. Jirrizulta wkoll li minhabba din it-tqala l-partijiet kienu ddecidew li jizzewgu u ghalkemm il-konvenuta korriet u tilfet it-tarbija, huma xorta komplew bil-preparamenti taz-zwieg. Dan sar minkejja l-fatt li tul l-gherusija ta' bejniethom il-partijiet f'xejn ma kienu jaqblu, u dan huwa manifestat mix-xhieda kollha prodotta mill-attur f'din il-kawza, inkluzi x-xhieda bl-affidavita ta' ohtu Roberta Buhagiar, ohtu Romina Tabone, u hbieb tal-attur Jennifer u Mark Schembri. L-istess tirrakkonta omm l-attur Rose Galdes.

Illi fil-fatt jirrizulta li l-attur qed jallega li huwa kien kostrett jizzewweg lill-attrici min-naha wahda ghaliex hassu hati tal-fatt li kienet minhabba t-tqala li ovvjament il-konvenuta korriet, u wkoll jallega li huwa kien ihossu mbezza' meta kien jigi mhedded b'missierha jekk hu jiddeciedi li jitlaqha. In verita' mill-provi prodotti ma jirrizultax li l-kunsens tal-attur inkiseb bi vjolenza fizika jew morali jew biza', almenu fit-terimini li trid il-ligi. Ghalhekk l-azzjoni attrici abbazi tal-

artikolu 19 (1) (a) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta din il-Qorti ma thossxi li tista’ tirnexxi.

L-istess japplika ghad-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta**, anzi l-Qorti tghid li l-fatti specji ghal-kaz odejrn bl-ebda mod ma jikkombinaw mal-imsemmi sub-artikolu.

Illi l-attur jipprova jwahhal f’diversi cirkostanzi ghaliex hu ghazel li jizzewweg lill-attrici f’cirkostanzi li kif allegat minnu jnaqqsu l-liberta’ tal-kunsens tieghu ghal dan iz-zwieg. Fil-fatt l-attur jipprova jitfa’ t-tort ghal dan il-pass li huwa ha fuq diversi cirkostanzi u persuni, li in verita’ ma tantx impressjonaw lill-Qorti li l-attur kien minghajr htija f’din is-sitwazzjoni, u thoss li dak li jista’ jwassal ghal dikjarazzjoni t’annullament taz-zwieg f’dan il-kaz hija proprja l-immaturita’ gravi tal-attur u n-nuqqas ta’ karattru tieghu, li kienu tant serji li rrendewh inkapaci li jkollu kunsens validu ghal dan iz-zwieg, b’tali mod li jista’ jinghad li mill-provi prodotti l-attur ma kellux dik il-fakolta’ affettiva sabiex jersaq ghal zwieg validu mal-konvenuta.

Illi dan qed jinghad minhabba l-fatt li skond il-provi prodotti dak li wassal lill-attur sabiex jiddeciedi li jizzewweg lill-konvenuta fil-gurnata ndikata kien biss sens ta’ rimors ghall-korriment tal-konvenuta u wkoll ghaliex bil-pressjoni li din gabet fuqu huwa haseb li ma kellux triq ohra hlief li jizzewwigha, u fil-fatt bla ebda konsiderazzjoni ghall-elementi essenzjali taz-zwieg baxxa rasu u dahal ghal dan l-istat bla ma wera ebda affezzjoni ta’ mhabba u mpenn ghall-hajja konjugali mal-istess konvenuta, b’dan li l-kunsens tieghu jirrizulta li kien vizzjat *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**.

Illi ghalkemm il-konvenuta ma xehditx jidher li l-istess konsiderazzjonijiet ghandhom ukoll japplikaw ghaliha, forsi b’aktar enfasi peress li hija ghaddiet minn korriment vicin hafna d-data taz-zwieg li certament affettwalha serjament il-kapacita’ emottiva u affettiva taghha flimkien mad-diskrezzjoni ta’ gudizzju. Jista’ jinghad li fil-mument li hija hadet din id-decizjoni hija certament kienet skonvolta serjament b’dak kollu li hija ghaddiet minnu. Dan meta

jittiehed ukoll mal-konsiderazzjoni li l-konvenuta ammettiet mal-attur li hija qabel ma ltaqghet mieghu kienet ghamlet abort meta kellha relazzjoni ma' ragel mizzewweg. Dan kollu certament li kien ta' piz kbir fuq il-konvenuta u c-cirkostanzi kollha tal-kaz jindikaw li kienet din l-inibizzjoni u stat depress taghha li wassluha sabiex taghmel dan l-att mal-attur.

Fil-fatt jekk wiehed ihares li l-konvivenza tal-partijiet wara l-istess zwieg jidher li l-konventua kellha nuqqas serju ta' percezzjoni ta' x'inhuma l-elementi essenzjali taz-zwieg, u fil-fatt l-attur jirrakkonta diversi sitwazzjonijiet fejn il-konvenuta kienet infidila lejh u wkoll nuqqas ta' responsabbilta' serja tant li kellha vizzju pjuttost serju ta' loghob tal-azzard. Fil-kumpless ta' dan kollu din il-Qorti thoss li anke l-kunsens tal-konvenuta kien ivvizzjat *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta, u dan peress li din giet irtirata minnha permezz ta' nota datata 4 ta' Marzu 2003, u filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet l-ohra kollha tal-istess konvenuta in kwantu l-istess huma b'xi mod kontrastanti ma' dak hawn deciz, **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg bejn il-partijiet fil-15 ta' Gunju 1990 huwa null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi u senjatament *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn iz-zewg partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------